

पुण्डरीकपत्र (पु० + पत्र) m. ein best. Vogel Suçā. 1, 208, 13.
 पुण्डरीकमुखी (पु० + मुख) f. eine Art Bintegel Suçā. 1, 40, 20.
 पुण्डरीकान्त (पु० + अन्त = अन्ति Auge) 1) m. der Lotsündigte, Bein. Vishṇu's AK. 1, 1, 4, 14. H. 217. HALĪJ. 1, 24. MBH. 5, 2564 (Etyim.). 13, 5384. RAEM. 18, 7. VP. 1. VāṇĪMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 57, b, 28. — 2) n. ein best. Heilkraut, = पुण्डर्य, प्रपौण्डरीक ÇANDĀ. im ÇKDa.
 पुण्डरीक 1) m. N. pr. eines zu den Viçve Devāḥ gezählten göttlichen Wesens MBH. 13, 4359. — 2) n. a) Ketmia mutabilis Moench., = स्थलपत्र ÇANDĀ. im ÇKDa. — b) ein best. Heilkraut, = प्रपौण्डरीक, पुण्डरीकान्त, पुण्डर्य RĪGĀ. im ÇKDa.
 पुण्डर्य n. ein best. gegen Augenübel angewendetes Heilkraut, = प्रपौण्डरीक AK. 2, 4, 4, 15.
 पुण्डर्यवर्धन s. पुण्डर्यवर्धन.
 पुण्ड्र 1) m. eine Art Zuckerrohr AK. 2, 4, 5, 29. H. 1194. H. an. 2, 439. MED. r. 60. पुण्ड्रेतु RĪGĀ-TAN. 4, 500. — 2) m. pl. N. pr. eines Volkes und des von ihm bewohnten Landes (das Land des Zuckerrohrs; vgl. गौड), das heutige Bengalen und Bihār. TAN. 2, 1, 7. H. an. MED. LĪA. 1, 140. fg. 271. 556. fg. AIR. Ba. 7, 18. MBH. 1, 4231. 4453. 2, 584. 1096. 1872. 6, 358 (VP. 190). 8, 236. 14, 832. R. 4, 41, 18. VARĪM. BĀM. S. 5, 70. 9, 15. 10, 14. 16, 3. VP. 176. MĀN. P. 57, 45. सूतिर्मागधपुण्ड्रेय गीयमानः HARIV. 15851. Der Name des Landes wird auf einen gleichnamigen Sohn Bali's zurückgeführt MBH. 1, 4219. 8, 875. HARIV. 1685. VP. 444. BĀG. P. 9, 23, 4. Vielleicht ist auch MBH. 1, 228 पुण्ड्रेः st. पुन्द्रः zu lesen. Nach dem VĪJU-P. (s. VP. 231, N. 4) N. einer mythischen, zwischen Himavant und Hemakūta gelegenen Stadt. — 3) m. Gaertneria racemosa (अतिमुक्क, वासन्ती) H. an. MED. — 4) m. = पुण्डरीक weissblühender Lotus H. an. MED. — 5) m. ein best. Baum, = कृस्वन्नत RĪGĀ. im ÇKDa. — 6) Mal, Sectenzöfchen (= तिलक [nach ÇKDa. soll तिलक in H. an. N. eines Baumes sein], चित्र, ललाम) AK. 3, 4, 22, 145. HALĪJ. 5, 69. m. H. 653. H. an. MED. n. HALĪJ. 2, 386. Schol. zu KĪTJ. Ç. 20, 1, 34. 38. Vgl. त्रि०, ऊर्ध्व० (auch PADMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 14, b, 17). Vgl. पुण्ड्र. — 7) m. Wurm H. an. MED. — 8) m. N. pr. eines Daitja H. an. MED. OXYL. UçÉVAL. zu UṅĪDIS. 2, 18. — Vgl. चतुःपुण्ड्र, पौण्ड्र, पौण्ड्रक, पौण्ड्रक.
 पुण्ड्रक (von पुण्ड्र) 1) m. = पुण्ड्र 1. VĪĀSPATI zu H. 1194. RĪGĀ. im ÇKDa. — 2) m. pl. = पुण्ड्र 2. M. 10, 44 (v. l. für पौण्ड्रक). HARIV. 1693. बङ्गाः कलिङ्गाः u. s. w. सपुण्ड्रकाः MBH. 2, 1874. sg. der Fürst dieses Volkes 119. — 3) m. = पुण्ड्र 3. AK. 2, 4, 2, 52. — 4) m. = ein best. Baum, = तिलकवृत्त RĪGĀ. — 5) = पुण्ड्र 6.; s. ऊर्ध्वपुण्ड्रक und त्रिपुण्ड्रक (auch TAN. 2, 7, 15) u. ०पुण्ड्र. — 6) m. ein Mann, dessen Gewerbe es ist Seldenraupen aufzustehen, COLEBR. Misc. Ess. II, 185; vgl. u. चूर्णकार. Hierher oder N. pr. eines Mannes: ०पुत्रमादेश्वरीकृत्याविनाशन PADMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 14, a, 22.
 पुण्ड्रकलि (पु० + कलि) m. Elephant ÇANDĀ. im ÇKDa.
 पुण्ड्रनगर n. die Stadt der Puṇḍra, N. pr. einer Stadt; s. पौण्ड्रनगर.
 पुण्ड्रवर्धन (पु० + वर्ध) n. N. pr. einer Stadt in Gauḍa PAṆĪKĀT. ed. orn. 49, 11. BUAN. Intr. 399. VĪJUP. 102. पुण्ड्र० MATSJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 39, b, 9. — Vgl. पौण्ड्रवर्धन, पौण्ड्रविवर्धन, पुण्यवर्धन.

पुण्ड्र Mal, Zeichen, Stirnzeichchen; s. त्रि० unter त्रिपुण्ड्र (vgl. Verz. d. Oxf. H. 74, b, 23).
 पुण्य UṅĪDIS. 5, 15. 1) adj. (f. षा) und n. als subst. Fehlt in der ältesten Sprache, da die Stelle aus RV. einem Liede ganz eigenen und späteren Charakters angehört. Ein auf पुण्य ausgehendes comp. ist oxytonirt, wenn das vorangehende Wort im Sinne eines loc. aufzufassen ist, P. 6, 2, 152. अद्ययनपुण्यम् Sch. — günstig, glücklich, faustus; richtig beschaffen, schön, gut, brav, bonus; n. das Gute, Rechte; adj. = चारु, सुन्दर, शोभन AK. 3, 4, 22, 162. 1, 1, 4, 4. H. an. 2, 371. MED. j. 36. = पावन, पवित्र H. 1435. H. an. HALĪJ. 1, 132. = सुगन्ध, सुगन्धि wohlriechend (vgl. त्रिष्विन्दोच्छ्रितवसुधागन्धसंपर्कपुण्यः — वायुः; Schütz übersetzt resin) ĠAṬIDH. im ÇKDa. ÇĪCVATA beim Schol. zu BHATT. 1, 5. n. = सुक्त und धर्म AK. 1, 1, 4, 2. 3, 4, 22, 141. H. 1379. H. an. MED. HALĪJ. 1, 125. KĀNDĀ bei UçÉVAL. शकुने भद्रमा वंद पुण्यमा वंद RV. 2, 43, 2. लोक AV. 9, 5, 16. 15, 13, 1. fgg. तं लोकं पुण्यं प्र शैषं यत्र देवाः सकृद्गिनां VS. 20, 25. लक्ष्मी AV. 12, 5, 6. 7, 115, 4. AIR. Ba. 2, 40. ÇĀT. Ba. 2, 4, 4, 11. षट्ः TBa. 1, 5, 2, 1. M. 1, 73. नत्त्र TBa. 1, 5, 2, 1. तिथि, मुहूर्त M. 2, 30. N. 5, 1. यस्य वै देवा पुण्यो गृहे वसंतः TBa. 2, 1, 9, 2, 6. TS. 1, 6, 24, 4. 7, 2, 7, 2. सर्वे क्व वै देवा अद्ये सदशा आसुः सर्वे पुण्याः ÇĀT. Ba. 4, 5, 4, 1. कर्मन् 13, 5, 4, 8. M. 2, 26. समाप्ति ÇĀT. Ba. 3, 2, 2, 15. संपदः 11, 5, 9, 4. 14, 4, 2, 29. 7, 2, 17. 22. 40. ĀÇV. Ç. 9, 3. धर्म M. 6, 97. विधि 2, 68. उपन्यास 9, 31. सुतिर्किं अयते पुण्या ब्राह्मणानाम् R. 2, 29, 17. M. 2, 106. Suçā. 1, 3, 15. ष-पुण्यमतिभोजनम् M. 2, 57. गन्ध गुत्तर, angenehmer Geruch AV. 8, 10, 27. BHAG. 7, 9. कुसुमैः INDR. 2, 1. पुष्पगन्धवैः पुण्यैर्वायुभिः 9. इमं शिलोच्चयं पुण्यं प्रकृष्वङ्गभिरुच्छ्रितैः N. 12, 27. मूलफलैः BHATT. 3, 27. पुण्यः शब्दे मुनिरिति मुहुः केवलं राजपूर्वः ÇĀK. 47. ब्राह्म्यान R. 1, 1, 94. यथा पुण्यं चक्रुषे पुण्यं कुर्यात् Gutes ÇĀT. Ba. 2, 5, 2, 8. M. 8, 90. 11, 39. पुण्यपापेतिता 8, 91. पापपुण्यैः Spr. 1074. ०लब्ध durch gute Werke erlangt INDR. 1, 33. षत्पु० adj. f. (षा) N. 15, 16. R. 6, 93, 20. स्वानि पुण्यानि भुञ्जानाः R. SCHL. 2, 27. 4. RAEM. 1, 69. ÇĀK. 43. 137. Spr. 53 (Gegens. दुष्कृत). 1016. 1784. VID. 207. PAṆĪKĀT. 187, 9. दग्ध० MĀN. P. 18, 54. कृत० so v. a. पुण्यवत् glücklich (in Folge der guten Werke, die man in einer früheren Geburt vollbracht hat): कृतपुण्यो ऽस्मि — मुनिर्वन्मानुकम्पते R. GOAN. 2, 35, 10. 68, 8. MĀN. P. 61, 41. चापगाः कृतपुण्यास्ताः पम्बिन्यथ सरांसि च । येषु यास्यति काकुत्स्थो विगाक्ष सलिलं शुचि ॥ R. 2, 48, 8. Die Bed. rein, übertr. heilig konnte sich recht wohl aus der älteren gut entwickelt haben, so dass man darum nicht auf die Wurzel पू zur Erklärung zurückzugehen braucht. Diese Bed. rein muss in den folgenden Stellen angenommen werden: जलाशय M. 9, 186. तदङ्गनिस्यन्दजलेन लोचने प्रमृश्य पुण्येन RAEM. 3, 41. जनकतनयाज्ञानपुण्योदकेषु MBH. 1. तोर्य INDR. 1, 25. BĀG. P. 1, 2, 16. Spr. 1783. ग्राम 1785. धरपय 309. BĀṆMA-P. in LA. 52, 9. चापम R. 1, 61, 10. ब्राह्मणाः BĀG. 9, 33. Auf einen Zusammenhang mit पू spielen folgende Stellen an: पुनाति भुवन् पुण्या रामायणामकानदी R. Einl. पुण्याभ्रमदर्शनेन तावदात्मानं पुनीमके ÇĀK. 7, 20. Wenn पुण्य auf पुष् (s. BANERV in Zeitschr. f. vgl. Spr. VIII, 10) zurückgeführt wird, so muss als Grundbedeutung gedehlich, tüchtig angenommen werden. — 2) m. N. pr. eines Mannes WASSILJEV 41. — 3) f. षा a) Basilienkraut ÇANDĀ. im ÇKDa. — b) N. pr. eines Flusses